

“Ne yaparsanız yapın ve ne söylerseniz söyleyin. Ama şuna dikkat edin söylemlerinizi ile eylemlerinizi arasında çelişki olmasın. Eğer düşündüğünüz ve söylediğiniz şey yaptığınızla uyuşmuyorsa, gerçekten güvenilir olamazsınız.”

1. Bu parçada mantığın hangi kavramı üzerinde durulmuştur?

- A) Önerme
- B) Tutarsızlık
- C) Geçersizlik
- D) Mantık doğrusu
- E) Tutarlılık

- Zihnin birbiriyle ilişkili önermelerden yeni bir önerme çıkarması işlemi
- Akıl yürütmede sonuca kaynak olan kanıtlanan durumdaki önermeler
- Akıl yürütmede öncüllerden elde edilen önerme
- Bir akıl yürütmede sonucun öncül veya öncüllerden zorunlu olarak çıkmasıdır.

2. Parçada verilen tanımlar içinde aşağıdaki kavramlardan hangisinin karşılığı yoktur?

- A) Öncül
- B) Sonuç
- C) Geçerlilik
- D) Tutarlılık
- E) Akıl yürütme

“Bir şey aynı zamanda ve aynı yerde hem kendisi hem de kendisinden başka bir şey olamaz.” biçiminde ifade edilen ilkedir. Klasik mantıkta “A, A olmayan değildir.” Şeklinde gösterilir. Bu ilkenin akıl yürütme sürecine katkısı A'nın dışında bir A olmayanlar evreninin varlığını ve A olması gibi A olmamasının da mümkün olduğunu düşündürmesidir. Çelişki taşıyan iki önermenin aynı anda doğru ya da aynı anda yanlış olması mümkün değildir. Örneğin “Su sıvıdır.” önermesi ile “Bazı sular sıvı olmayandır.” önermesi birlikte doğru olamaz. Biri doğru ise diğeri yanlış olmak zorundadır.

3. Parçada açıklaması verilen akıl ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özdeşlik
- B) Yeter-sebep ilkesi
- C) Çelişmezlik
- D) Üçüncü halin imkansızlığı
- E) Tümdengelim

Bu ilkeye göre yeterli sebep olmadıkça hiçbir olgu ve olay gerçekleşemez, hiçbir önerme doğru olamaz. Her şeyin yeterli sebebi olması zorunludur.

4. Parçada açıklaması verilen akıl ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özdeşlik
- B) Yeter-sebep ilkesi
- C) Tümdengelim
- D) Çelişmezlik
- E) Üçüncü halin imkansızlığı

“Bilgisayar ya açıktır ya da kapalıdır.” veya “Ya bu deveyi güdersin, ya da bu diyardan gidersin.” Önergeleri belli bir akıl yürütme ilkesine dayanmaktadır.

5. Bu parçadaki örneklerde nitelenen akıl ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çelişmezlik
- B) Yeter sebep
- C) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
- D) Tümdengelim
- E) Özdeşlik

- I. Üniversite sınavını ya kazanırsın ya da kaybedersin.
- II. Çiçek çiçektir.
- III. Kedi, hem kedi hem de kedi olmayan değildir.

6. Bu ifadeler sırasıyla aşağıdaki düşünme ilkelerinden hangilerine örnektir?

<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>
A) Özdeşlik	Çelişmezlik	Yeter-sebep
B) Üçüncü halin imkansızlığı	Yeter-sebep	Özdeşlik
C) Yeter-sebep	Özdeşlik	Yeter-sebep
D) Üçüncü halin imkansızlığı	Özdeşlik	Çelişmezlik
E) Özdeşlik	Yeter-sebep	Çelişmezlik

II. Yozgat ile Amasya'nın nüfusu aynıdır.

III. A ise A'dır.

7. Düşünme ilkeleri göz önüne alındığında numaralandırılmış ifadelerden hangileri diğerlerinden farklılık göstermektedir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) I ve III

Bilgi doğruları, kesin olarak doğrulanabilir ya da yanlışlanabilir önermelerdir. Herhangi bir ifadenin belirttiği, işaret ettiği varlığa uygun olup olmaması bilgi doğrusu ile ilgilidir. Yani belirtilen özelliğin o varlıkta olması veya olmaması ile ilgili ifadelerin tamamı bilgi doğrusu kapsamına girer. Bilgi doğrusu deney ve gözlem ile sınanabilir. Bu sınama sonucu "doğru-yanlış" yorumlamaları ortaya çıkar. Mantık Doğruları ise doğruluğu tamamen akıl yoluyla temellendirilen bilgilerdir. Deney ve gözlem yapılamayan, tamamen mantıksal ulaşım sonucu kabul edilen bilgilerdir.

8. Buna göre bilgi ve mantık doğruları ilgili ne söylenemez?

A) Mantık doğruları biçimle ilgilenir.

B) Bilgi doğruları deney ve gözlemlerle test edilebilir.

C) Bilgi doğrularının sonuçları tamamen mantıksaldır.

D) Bilgi doğruları yanlışlanabilir ve doğrulanabilir.

E) Mantık doğruları akıl yürütme yoluyla ortaya konan yargılardır

I. Aile toplumun çekirdeğidir.

II. Keşke herkes dürüst olsa..

III. Ah eski güzel günler!

IV. Metaller ısıtılınca genleşir.

V. Felsefe atölyesinin kitabını almalısın.

9. Yukarıdaki ifadelerden hangileri önermedir?

A) I ve II

B) I ve IV

C) III ve IV

D) II ve III

E) IV ve V

Amasya yağışlıdır. Artvin yağışlıdır. Bartın yağışlıdır. Bayburt yağışlıdır. Bolu yağışlıdır. Çorum yağışlıdır. Düzce yağışlıdır. Giresun yağışlıdır. Gümüşhane yağışlıdır. Karabük yağışlıdır. Kastamonu yağışlıdır. Ordu yağışlıdır. Rize yağışlıdır. Samsun yağışlıdır. Sinop yağışlıdır. Tokat yağışlıdır. Trabzon yağışlıdır. Zonguldak yağışlıdır.

O hâlde bütün Karadeniz şehirleri yağışlıdır.

10. Bu parçada kullanılan yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Analoji
- B) Tümevarım
- C) Tam tümevarım
- D) Eksik tümevarım
- E) Tümdengelim

Dünya bir gezegendir ve üzerinde hayat vardır.

Merkür de bir gezegendir.

O hâlde Merkür'de de hayat vardır.

11. Bu parçada kullanılan yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Analoji
- B) Tümevarım
- C) Tam tümevarım
- D) Eksik tümevarım
- E) Tümdengelim

Bütün bitkiler fotosentez yapar.

Karnabahar bir bitkidir.

O halde karnabahar da fotosentez yapar.

12. Yukarıda akıl yürütme yolu örneklendirilmiştir?

- A) Analoji
- B) Tümevarım
- C) Tam tümevarım
- D) Eksik tümevarım
- E) Tümdengelim

İbrahim iyi bir sporcudur ve sağlıklıdır.

Ali de iyi bir sporcudur.

O hâlde.....

13. Bu parçadaki çıkarımda boş bırakılan sonuç önermesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali sağlıklıdır.
- B) Ali ve İbrahim sporcudur.
- C) Ali ve İbrahim sağlıklıdır.
- D) İbrahim sağlıklıdır.
- E) Ali sporcudur.

Mantık pratik yaşamda düşünme ve akıl yürütme yöntemlerini, doğru ve tam bilgiye ulaşma yollarını gösterir; akla dayalı çözümler üretme becerisi kazandırır. Mantık düşüncede tutarlılık sağlar, yanlışları fark etmeyi kolaylaştırır. Mantıklı düşünme sonucu genellemelere, inançlara ve kanılara değil, akıl doğrularına ulaşılır.

14. Parçada mantıkla ilgili vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mantığın pratik yaşamdaki faydası
- B) Mantığın teknolojiyle ilişkisi
- C) Mantığın topluma etkisi
- D) Mantığın bilimle ilişkisi
- E) Mantığın etkisizliği

Mantığın kullandığı “doğru/yanlış (D/Y)” formülü bilgisayarlarda ve robotlarda da benzer şekilde “1/0” kodlamasıyla kullanılmıştır. Yani Japonya’daki bir işletmecinin restoranında çalıştırdığı robot garsonlar mantık biliminin teknolojiye uyarlanması sonucunda üretilmişlerdir.

15. Bu parçadan hareketle mantık ile teknoloji etkileşimi konusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Robotların her iş kolunda kullanılmaya başlanması insan nesli için tehlikelidir.
- B) Mantığın yöntemleri teknolojiye bazı alanlarda kullanılmaktadır.
- C) Mantık ve teknoloji arasında güçlü bir etkileşim vardır.
- D) Mantık doğrudan insan yaşamını etkileyen konularla ilişkilidir.
- E) Mantık sembolik bir dil kullanmaktadır.